

Parlamentul României Camera Deputaților

GRUPUL PARLAMENTAR U.D.M.R.

Nr.4112A/18.02.2026

Nr. A/UDMR/121/18.02.2026

ÎNTREBARE

Adresată: Ministerul Educației și Cercetării

De către: Szabó Ödön, deputat UDMR, ales în circumscripția electorală nr. 5 BIHOR

Obiectul Întrebării: Revizuirea, clarificarea centralizatorului pentru specializarea „*Arhitectură, arte ambientale și design*”

Stimate Domnule Ministru,

În urma audiențelor din cadrul biroului parlamentar mi-au fost aduse la cunoștință și prezentate discrepanțele apărute între Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4.350/20.06.2025 privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul liceal cu frecvență la zi, pentru specializarea „*Arhitectură, arte ambientale și design*” și Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3.168/04.02.2026 cu privire la Centralizatorul privind disciplinele din învățământul preuniversitar, domeniile și specializările absolvenților învățământului liceal pedagogic, postliceal și superior, probele de concurs valabile pentru încadrarea personalului didactic din învățământul preuniversitar, precum și disciplinele pentru examenul național de definitivare în învățământ 2026.

Potrivit Anexei nr. 13 la Ordinul nr. 4350/2025, pentru specializarea „*Arhitectură, arte ambientale și design*” sunt prevăzute toate cele trei specializări. Predarea disciplinelor de specialitate se efectuează organizat pe grupe, pentru specializarea arhitectură, pentru specializarea arte ambientale și pentru specializarea design. Această structură este prezentă și în planurile-cadru în vigoare, iar liceele vocaționale, profil artistic, specializarea „*Arhitectură, arte ambientale și design*” sunt astfel organizate și în prezent.

Eliminarea atelierelor de specialitate arte ambientale și design de la aceste clase, în cazul liceelor vocaționale mai mici, cauzează desființarea iminentă a specializării „*Arhitectură, arte ambientale și design*”.

Desființarea iminentă este valabilă și în cazul unităților de învățământ unde nu sunt disponibili 2-3 profesori de arhitectură cu normă didactică întreagă, deoarece, potrivit planurilor-cadru, pentru atelierelor de specialitate care se predau pe grupe, clasa trebuie împărțită în 2-3 grupe. În prezent, există licee vocaționale (de exemplu, Baia Mare, Oradea) unde specializarea „*Arhitectură, arte ambientale și design*” este organizată pe o grupă cu specializarea arhitectură și pe o grupă cu specializarea design.

În cazul mai multor licee vocaționale, simbioza dintre specialitatea arhitectură și design este una vitală, clasele de „*Arhitectură, arte ambientale și design*” putând exista doar în această formă.

Pagina	Textul din document	Amendament	Observații/Motivare
654	Denumire disciplină: Arhitectură peisageră LA - AP	Arte ambientale LA - AA	Atelierul de specialitate <u>Arte ambientale</u> nu apare deloc în tabelele publicate, deși potrivit planurilor-cadru noi, această specializare va exista. Apare însă

			Arhitectura peisageră, atelier de specialitate care nu se regăsește printre specializările aprobate în planurile-cadru.
661	AP	AA	Codificare (denumire) eronată, necorelată la 98. Peisagistică
654	Denumire disciplină:	Design LA – D	Pentru specializarea „Arhitectură, arte ambientale și design” a fost omisă introducerea în centralizator atelierului de specialitate Design , deși atât potrivit planurilor-cadru vechi cât și celor noi, în clasele „Arhitectură, arte ambientale și design” specializarea Design există atât în prezent, cât și potrivit planurilor-cadru noi.

Profesiile de designer, designer de interior, designer ambiental și designer de produs sunt înrudite, din punctul de vedere al reprezentării plastice, cu profesiile de arhitect, arhitect de interior și arhitect peisagist. Astfel, absolvenții facultăților de arte plastice și decorative, specializările design, pot fi echivalați cu arhitecții din punctul de vedere al formării competențelor plastice. Este esențial să se permită predarea, la specializarea „Arhitectură, arte ambientale și design”, a unor discipline fundamentale precum **Studiul formelor în desen**, **Studiul formelor în culoare** sau **Studiul formelor în volum**.

Aceste discipline, potrivit planurilor-cadru, se predau pe grupe, astfel că clasa trebuie împărțită în 2-3 grupe. Fără posibilitatea ca aceste discipline să fie predate de cadre didactice specializate în design, în liceele vocaționale unde nu sunt disponibili 2-3 profesori de arhitectură cu normă didactică întreagă, nu este posibilă organizarea claselor. În aceste situații, doar colaborarea dintre profesorul de arhitectură și profesorul designer poate asigura o specializare viabilă.

Din punctul de vedere al diplomelor și calificărilor deținute, pe baza competențelor dovedite în foaia matricolă, absolvenții facultăților de arte plastice și decorative, specializările design, au studiat **Geometria descriptivă/perspectiva**, ceea ce le conferă eligibilitatea de a preda aceste discipline de specialitate.

Pagina	Textul din document	Amendament	Observații/Motivare
658	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO - (fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO -(fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD, GDP	ARTE PLASTICE ȘI DECORATIVE – 43. Design Se adaugă SFD.AAD Studiul formelor în desen Se adaugă SFC.AAD Studiul formelor în culoare Se adaugă SFV.AAD Studiul formelor în volum Se adaugă GDP Geometrie descriptivă și perspectivă
658	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO - (fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO -(fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD, GDP	ARTE PLASTICE ȘI DECORATIVE – 44. Design industrial și ambiental și de comunicare Se adaugă SFD.AAD Studiul formelor în desen Se adaugă SFC.AAD Studiul

			formelor în culoare Se adaugă SFV.AAD Studiul formelor în volum Se adaugă GDP Geometrie descriptivă și perspectivă
658	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO - (fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO -(fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD, GDP	ARTE PLASTICE ȘI DECORATIVE – 46. Design interior Se adaugă SFD.AAD Studiul formelor în desen Se adaugă SFC.AAD Studiul formelor în culoare Se adaugă SFV.AAD Studiul formelor în volum Se adaugă GDP Geometrie descriptivă și perspectivă
658	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO - (fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO -(fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD, GDP	ARTE PLASTICE ȘI DECORATIVE – 47. Design de produs Se adaugă SFD.AAD Studiul formelor în desen Se adaugă SFC.AAD Studiul formelor în culoare Se adaugă SFV.AAD Studiul formelor în volum Se adaugă GDP Geometrie descriptivă și perspectivă
658	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO - (fundamentale), OFA, PCI SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO -(fundamentale), OFA, PCI SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD, GDP	ARTE PLASTICE ȘI DECORATIVE – 48. Forme industriale Se adaugă SFD.AAD Studiul formelor în desen Se adaugă SFC.AAD Studiul formelor în culoare Se adaugă SFV.AAD Studiul formelor în volum Se adaugă GDP Geometrie descriptivă și perspectivă

Deși pentru clasele de **Arhitectură, Arte ambientale și Design** programul de studiu pentru specializarea **Arte ambientale** a fost elaborat de profesori de arhitectură, în lista disciplinelor din învățământul preuniversitar nu s-a regăsit că specialiștii din domeniul arhitecturii, în clasele de arhitectură pot predă în atelierelor de specialitate de **Arte ambientale**.

În același timp, se observă și o eroare materială prin omiterea atribuirii drepturilor de predare a disciplinei de specializare **Arhitectură (A)** arhitecților cu calificările menționate în centralizator, după cum urmează:

Pagina	Textul din document	Amendament	Observații/Motivare
661	A-AS, IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	<u>A</u> , A-AS, <u>AA</u> , <u>AA-AS</u> , IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	96. Arhitectură Se adaugă <u>A Arhitectură</u> Se adaugă <u>AA, AA-AS</u> Arte ambientale
661	A-AS, IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	<u>A</u> , A-AS, <u>AA</u> , <u>AA-AS</u> , IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	97. Arhitectură și sistematizare Se adaugă <u>A Arhitectură</u> Se adaugă <u>AA, AA-AS</u> Arte ambientale
661	A-AS, AP, AP-AS, IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	<u>A</u> , A-AS, <u>AA</u> , <u>AA-AS</u> , IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	98. Peisagistică Se adaugă <u>A Arhitectură</u> Atelierul de <u>Arhitectură peisagistică</u> se modifică în atelier de Arte ambientale
661	A-AS, IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	<u>A</u> , A-AS, <u>AA</u> , <u>AA-AS</u> , IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	99. Arhitectură și urbanism Se adaugă <u>A Arhitectură</u> Se adaugă <u>AA, AA-AS</u> Arte ambientale
661	A-AS, IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	<u>A</u> , A-AS, <u>AA</u> , <u>AA-AS</u> , IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	100. Restaurarea monumentelor de arhitectură Se adaugă <u>A Arhitectură</u> Se adaugă <u>AA, AA-AS</u> Arte ambientale

Observațiile de mai sus sunt valabile și în cazul programelor de studii master, după cum urmează

Pagina	Textul din document	Amendament	Observații/Motivare
670	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO - (fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV	D, D -AS, SFD, SCO, DDP, PER, CRO - (fundamentale), OFA, PCI, SD, CRO, P/DP, EV, SFD.AV, <u>SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD, GDP</u>	Programe de studii master 1. Design de obiect și comunicații vizuale 2. Design de interior și pentru spațiul public 3. Design de produs 4. Design 5. Design grafic - Comunicare vizuală
698	A -AS, IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	<u>A</u> , A -AS, <u>AA</u> , <u>AA-AS</u> , IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	Programe de studii master 1. Proiectare complexă în arhitectură 2. Proiectare urbană 3. Urbanism și amenajarea teritoriului
699	A-AS, IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	<u>A</u> , A-AS, <u>AA</u> , <u>AA-AS</u> , IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	Programe de studii master Arhitectură
699	A-AS, IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	<u>A</u> , A-AS, <u>AA</u> , <u>AA-AS</u> , IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	Programe de studii master Arhitectură de interior
699	A-AS, IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	<u>A</u> , A-AS, <u>AA</u> , <u>AA-AS</u> , IAAD, IAA.AD, GDP, MAA, SFD.AAD, SFC.AAD, SFV.AAD	Programe de studii master Design de produs

Analiza Centralizatorului privind disciplinele și specializările care pot fi predate evidențiază o serie de necorelări, omisiuni și erori materiale, de natură să producă efecte grave asupra organizării învățământului liceal vocațional artistic.

Având în vedere cele prezentate, vă rog să îmi răspundeți la următoarele **întrebări**.”

1. **Domnule Ministru, aveți în vedere corectarea și completarea Centralizatorului, conform sugestiilor din prezenta Întrebare?**
2. **Se va permite predarea disciplinelor de specialitate și a celor de atelier de către cadre didactice cu specializare în „Design”, în conformitate cu competențele dobândite?**
3. **Ce măsuri intenționează Ministerul să adopte pentru a preveni desființarea specializării în liceele vocaționale în care funcționarea acesteia depinde de colaborarea dintre arhitecți și designeri?**

Vă rog să îmi comunicați răspunsul în scris.

Vă mulțumesc.

Szabó Ödön
Deputat UDMR